



Sygn. akt III PO 10/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Wasilewski (przewodniczący)

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Barbara Wagner

Protokolant Edyta Jastrzębska

w sprawie z odwołania Z. Z.

od decyzji Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego

w przedmiocie przeniesienia na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...],

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2006 r.,

oddala odwołanie.

Uzasadnienie

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzją z dnia 1 marca 2004 r. wydaną na podstawie art. 94 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271

ze zm.) przeniósł z dniem 15 marca 2004 r. sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego Z. Z. na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...]. W uzasadnieniu decyzji Prezes NSA podniósł, że podstawowym celem reformy sądownictwa administracyjnego było zapewnienie sprawnego wykonywania działalności orzeczniczej przez 14 wojewódzkich sądów administracyjnych, utworzonych rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 72, poz. 652). Osiągnięcie tego celu było możliwe w drodze przenoszenia sędziów NSA na stanowiska sędziowskie w odpowiednich wojewódzkich sądach administracyjnych na podstawie art. 94 § 1 ustawy, który upoważnia Prezesa NSA do przeniesienia sędziego NSA na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, po zasięgnięciu opinii Kolegium NSA.

W skład NSA wchodziło 280 sędziów powołanych na te stanowiska na podstawie dotychczasowych przepisów. Na wniosek Zgromadzenia Ogólnego Sędziów NSA Prezydent RP rozporządzeniem z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie ustalenia liczby stanowisk sędziowskich w Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz liczby wiceprezesów (Dz. U. Nr 26, poz. 228) ustalił liczbę stanowisk sędziowskich na 50. W konsekwencji – potrzebne stało się przeniesienie znacznej liczby powołanych wcześniej sędziów NSA do wojewódzkich sądów administracyjnych.

Właśnie wobec sędziów NSA, zajmujących dotychczas stanowiska sędziowskie w zniesionych z dniem 1 stycznia 2004 r. ośrodkach zamiejscowych NSA, Kolegium NSA i Zgromadzenie Ogólne Sędziów NSA przyjęły regułę, że będą oni wykonywać obowiązki sędziowskie w wojewódzkich sądach administracyjnych utworzonych w miejscowościach siedzib zniesionych ośrodków zamiejscowych NSA, w których sędziowie dotychczas pełnili służbę. Decyzja o przeniesieniu sędziego NSA Z. Z. została podjęta w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...].

W odwołaniu Sędzia NSA Z.Z. zarzucił powyższej decyzji niezgodność z art. 94 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed

sądami administracyjnymi oraz z art. 2, art. 32, art. 178 ust. 1 i art. 180 Konstytucji. Oprócz naruszenia wskazanych przepisów odwołujący zarzucił, że art. 94 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych rozpatrywanemu łącznie z art. 93 i art. 95 tej ustawy jest sprzeczny z wymienionymi przepisami Konstytucji. Na podstawie art. 94 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. sędzia NSA może być przeniesiony przez Prezesa NSA, po zasięgnięciu opinii Kolegium tego Sądu, na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego w miejscowości, w której dotychczas pełnił służbę, z pozostawieniem mu prawa do wynagrodzenia i tytułu przysługującego sędziemu NSA. Zwrot „po zasięgnięciu opinii”, zdaniem odwołującego się, oznacza podjęcie zindywidualizowanego aktu opiniowania. Do wydania tak pojmowanej opinii nie doszło, o czym świadczy treść osnowy decyzji Prezesa NSA, oraz jej uzasadnienie w którym powołano się jedynie ogólnikowo na „przyjęcie reguły” przez Kolegium NSA i Zgromadzenie Ogólne sędziów tego sądu. Z kolei niekonstytucyjność wskazanych w odwołaniu przepisów polega na odebraniu przenoszonym sędziom nabytych uprawnień prawa do przejścia w stan spoczynku po ukończeniu 60 roku życia w razie przepracowania nie mniej niż 9 lat na stanowisku sędziego NSA. Nadto, zdaniem odwołującego się, za sprzeczne z Konstytucją należy uznać dyskrecjonalne, pozostające poza ramami ustawowo wymaganego opiniowania, „dekretowanie” przez Prezesa NSA obsady personalnej w NSA i w sądach niższej instancji. Bez przedstawienia jakichkolwiek kryteriów i racji merytorycznych, w sposób arbitralny, w stosunku do niektórych sędziów NSA zastosowano regulację z art. 95 § 1 (delegowanie), a w stosunku do innych sędziów mniej korzystny i odbierający nabyte prawa reżim art. 94 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (przeniesienie).

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wniósł o oddalenie odwołania podkreślając jednocześnie, że zmiany ustroju sądów administracyjnych wymusiły przeniesienia niektórych sędziów NSA na stanowiska sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych, z pozostawieniem im tytułu i wynagrodzenia sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, co odpowiada art. 180 ust. 5 Konstytucji. Takie decyzje o przeniesieniu nie naruszały zasad konstytucyjnych, ale były

konieczne i zmierzały do realizacji reformy sądownictwa administracyjnego, a przy tym zostały podjęte po wypracowaniu zasadniczych kryteriów przenoszenia sędziów przez Kolegium NSA, które zostały zaakceptowane przez Zgromadzenie Ogólne tego Sądu w sposób, który umożliwiał każdemu sędziemu zgłoszenie wniosków odrębnych lub propozycji odmiennych oraz odniesienia się do każdego indywidualnego przypadku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rozpatrywana sprawa jest podobna w jej istotnych aspektach przedmiotu i problemów prawnych wynikających ze stanowisk odwołujących się sędziów NSA z jednej strony i Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z drugiej, do spraw, które zostały już rozstrzygnięte wyrokiem Sądu Najwyższego, w każdym wypadku oddalającymi odwołanie (np. wyroki z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawach III PO 1 /04 i III PO 3/04).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę z odwołania sędziego Z. Z. – z przyczyn zasadniczo podobnych do tych, które zostały wyczerpująco przedstawione w uzasadnieniach do wyroków wyżej wymienionych, uznał, że odwołanie nie ma usprawiedliwionych podstaw. Wobec szczegółowego już przedstawienia występujących w sprawach tego rodzaju problemów prawnych i związanej z tym argumentacji przemawiającej na korzyść stanowiska Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego można w niniejszej sprawie poprzestać na wskazaniu kwestii zasadniczych.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 listopada 2005 r., P 20/04, orzekł że art. 94 § 1 ustawy jest zgodny z art. 2, art. 32, art. 178 ust. 1 oraz art. 180 Konstytucji. Przesądza to rozstrzygnięcie postawionego w odwołaniu problemu zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, że jego kompetencja do skutecznego przeniesienia sędziego tego Sądu na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do wojewódzkiego sądu administracyjnego, w którym dotychczas pełnił służbę jest zgodna z Konstytucją.

Odnosnie zarzutu, że Prezes NSA nie zasięgnął opinii Kolegium tego Sądu przede wszystkim należy zauważyć, że przeniesienie sędziego NSA do wojewódzkiego sądu administracyjnego na podstawie art. 94 § 1 ustawy nie jest

decyzją administracyjną w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, wobec czego przy jej podejmowaniu nie ma zastosowania art. 106 k.p.a. Poza tym, reguły przenoszenia sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego do wojewódzkich sądów administracyjnych zostały wypracowane podczas posiedzeń Kolegium oraz spotkań odbywanych z zainteresowanymi sędziami. Zasady te zostały następnie zaakceptowane przez Kolegium, a także przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 9 lutego 2004 r. Zasady przenoszenia sędziów NSA do wojewódzkich sądów administracyjnych znane były przez wszystkich sędziów NSA. Na posiedzeniu Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 23 lutego 2004 r. organ ten – w obecności przedstawicieli wszystkich Ośrodków Zamiejscowych – zaopiniował przeniesienie poszczególnych sędziów. Przyjęty tryb procedowania – konsultowany, uzgadniany, a także zaakceptowany przez całe środowisko sędziowskie sędziów NSA zapewnił niezbędne standardy także w aspekcie pożądanej indywidualizacji formułowania opinii. Należy zatem przyjąć, że przewidziany w art. 94 § 1 ustawy wymóg zasięgnięcia opinii Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego został dochowany.

Uprawnione organy Naczelnego Sądu Administracyjnego – Kolegium tego Sądu i Zgromadzenie Ogólne jego sędziów – za zasadnicze kryterium przeniesienia sędziego do wojewódzkiego sądu administracyjnego przyjęły zachowanie dotychczasowego miejsca orzekania. Nie było to kryterium niesprawiedliwe. Zagwarantowało ono sędziom – przy pozostawieniu im prawa do wynagrodzenia i tytułu przysługującego sędziemu NSA - stabilizację sytuacji także w zakresie zgodności miejsc pracy i zamieszkania. Z drugiej strony, co nie mniej istotne, zapewniało racjonalną i bezwzględnie konieczną w państwie prawnym ciągłość orzekania w nowym systemie sądownictwa administracyjnego. Nie bez pozytywnego znaczenia jest też argument zaprezentowany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, że indywidualna ocena wypełniania obowiązków służbowych „a w tym zwłaszcza działalności orzeczniczej sędziego” byłaby połączona ze znacznymi trudnościami ażeby nie naruszyć w tych ocenach niezawisłości sędziowskiej, skoro szło tylko o przeniesienie sędziego z powodu zmiany ustroju sądów.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.